

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 9591 Școl. 1911.

Circulară

cătră toate oficiile protopopești și parohiale din arhidieceza ortodoxă-română a Transilvaniei.

Anul agricol se apropie de sfârșit. În curând vin iarăși zilele de iarnă, în care plugarul nostru își odihnește trupul ostenit de munca grea a câmpului. Tineri și bătrâni găsesc în acest timp prilej de întărire și de pregătire pentru ceace vor să înceapă la primăvară.

În acest timp părinții trebuie să se gândească cu tot dinadinsul la creșterea copiilor lor, pentru cari au greaua datorie dată de Dumnezeu, să se îngrijească de ei până la vârsta în care singuri se vor putea cârmui.

Dacă observăm mai de aproape ce fac cei mai mulți părinți în privința creșterii copiilor lor după ce aceștia ies din școala poporală, constatăm că foarte mulți părinți nu și trag bine seama de datoria lor față de copii, pe cari li i-a dat Dumnezeu.

Plugarul nostru pare că ar trăi înainte cu trei mii de ani, când educația era pusă în serviciul casteilor, face și azi, aproape fără excepție, din toți copiii săi numai plugari. Pământul fiind vecinic același și împărțindu-se între mai mulți copii, ajunge tot mai puțin pe unul — și așa sărăcia e din zi în zi tot mai mare și, paralel cu ea, tot mai mare și nemulțămirea și demoralizarea.

Urmarea e că un însemnat număr de credincioși de ai noștri, ne mai putându-se hrăni din petecutul de moșie pe care o au, sunt siliți să apuce în mână jalnicul toiag al pribegiei, și s'o ia sau într'o țară străină din apropiere, sau peste mări și țări, în America tuturor năcăjiților. Știți cu toții ce fac în America oamenii noștri: lucrează până se istovesc pentru a-și putea plăti datoriile de-acasă. Mulți din ei se prăpădesc pe acolo, — mulți se strică. Dar aproape toți sunt siliți, pentru a putea trăi, să se apuce acolo de alte lucruri, decât acelea pe care le știau de-acasă. Acolo nu-i mai pune nimeni la plug, ci-i înfundă în fabrici, unde trebuie să învețe cele mai grele și cele mai primejdioase meșteșuguri, după cari, la câțiva ani se aleg cu pieptul slăbit și cu oasele băgare în boală. Și în vreme ce ei duc povara cea mare, în căldurile cele cutropitoare, Neamțul și Englezul, cari au învățat din copilărie câte un meșteșug, stau la o parte, dau porunci și iau plată întreită și încincită.

Iată cum fac ale popoare, cari își trag seama de cele ce au de făcut! Popoarele luminate își dau copiii la meserii, după ce ies din școală, și-i pregătesc astfel pe toți pentru a putea trăi o viață mai ușoară și pentru a putea trăi la ei acasă, lângă frați și lângă surori.

Au pentru noi nu e destul de largă această țară, — au nu ne e ea destul de scumpă? Aceasta ni-ar putea-o spune numai aceia, cari trecând peste ocean, au înmulțit cu lacrimile lor apele sărate ale mării! Au

nu cumpărăm noi totul dela străini, au nu străinii ne fac nouă toate lucrurile pentru cari îi plătim cu bani grei, — au în orașele în jurul cărora trăim, nu sunt atât de puțini negustori și meseriași români? Noi plecăm la America și lăsăm ca în satele și orașele noastre să se așeze străinul, care să ne facă el lucrurile trebuincioase, în vreme ce flăcăii noștri se irosească prin fabricile îngrozitoare ale Americii! Să nu fi sosit oare vremea, ca să vedem că așa nu mai merge? Tatăl care și trimite câte 2—3 feciori la America, după ce aceștia și-au petrecut tinerețea acasă, mai degiaba, lucrând la petecul de moșie care n'ajungea pentru atâtea guri, n'ar face mai bine să-și dea un ficior sau doi la vre-o meserie bună și cinstită? Vremurile acelea în cari se credea că Românul nu se pricepe la tainele meseriilor, au trecut. Atâția meșteri români iscusiți au dovedit, că noi putem fi cel puțin tot așa de buni pentru meserii, ca și alte neamuri străine. Mai deunăzi a pus în uimire țara întregă un fecior de țaran, inginerul Aurel Vlaicu, cu iscodirea unei mașini de sburat.

Iată deci, că noi suntem tot așa de dibaci ca și alții, și avem și mare trebuință de a îmbrățișa meseriile, pentru a putea fi de folos și nouă și poporului și pentru a nu mai sili pe atâtea zeci de mii de inși să se ducă la America, unde să învețe la bătrânețe meșteșugul, pe care ar fi trebuit să-l învețe în tinerețe.

Acum, când o seamă de copii de ai noștri, cari în lunie au ieșit din școala de toate zilele sau de repetiție, sunt pe cale de a apuca cu toții coarnele plugului, pentru că mai târziu să apuce cu toții calea Americii, ne întorcem cătră voi toți, cari păstoriți poporul dreptcredincios al arhidiecezei noastre și vă îndrumăm să sfătuți poporul a nu-și mai ținea toți copiii la plug, ci a-și da pe câte unul și la meserii, pentru a putea trăi mai ușor.

Circulara aceasta sunteți poftiți cu toții a o citi într'una din Duminică în biserică și a stărui într'o predică asupra acestei împrăjurări însemnate. În afară de aceasta să căutați, ca cunoștința despre meserii să străbată tot mai mult în popor, pentru că mai curând decum s'ar crede să putem ajunge și noi să avem meșterii noștri de toate soiurile. Să nu mai fim în starea de până acum, ca până și bisericile și școalele noastre, ba chiar și hainele de pe noi să ni le facă străinii.

Îndrumăm totodată și pe învățătorii școalelor noastre confesionale, ca la loc potrivit să atragă luarea aminte a elevilor asupra meseriilor și să trezească în ei interes viu pentru acestea.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 16 Octombrie 1911.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
arhimandrit, vicar arhiepiscop.

Dr. George Proca m. p.,
secretar consistorial.

Influența bisericii asupra statului.

Astăzi, când năzuințele celor încredințați cu conducerea statelor merg aproape pretutindena într'acolo, ca biserica să fie tot mai mult subordonată și aservită statului, pecând biserica e o instituție superioară statului, vor putea fi cetite cu interes și cu mult folos părerile pe cari le avea fericitul și înțeleptul bărbat de stat maghiar: baronul Iosif Eötvös, despre rolul bisericii în stat și despre influența ei asupra statului. Le scoatem din celebra sa carte: „A XIX század uralkodó eszméinek befolyása az államra” și le dăm, împărțite în trei articole, după cum urmează:

I.

E fapt, a cărui corectitate nime nu o poate trage la îndoială, — presupunând că cunoaște istoria — cumcă nici un stat nu poate să existe, fără religie. Motivul e acela, că pentru a putea exista, fiecare stat are trebuință de anumite noțiuni de drept recunoscute în general de corecte, iar noțiunile de drept se bazează totdeauna pe ideile ce le avem despre religie.

Prin urmare, totdeauna e primejdios pentru stat aceea ce clătină noțiunile de credință ale poporului și nici o formă de organizare de stat nu poate corespunde necesității, dacă statul e lipsit de garanța morală, pe care nu poate să i-o împrumute decât numai religie.

Legătura intimă dintre stat și religie, împrăjurarea deci, că părerile despre credință ale poporului sunt a se considera de cel mai solid sprijin al statului, — e recunoscută de mulți și de mulțorii e apoteosata în vorbiri frumoase, prin urmează și de prișos să mai analizăm în mod amănunțit astfel de teze, a căror esacitate nime nu o trage la îndoială.

Atâta vreau însă să spun, că în viața practică cel puțin atunci când sunt a se stabili raporturile dintre stat și biserică, oamenii cumcedează de regulă astfel, ca și cum ar fi tocmai despre contrariul convinși, iar de sub greutatea acestei acuze nu pot să fie scoși nici chiar aceia, cari în modul cel mai lărmător se declară pe ei de cei mai mari stimători ai religiei.

Au trecut însă de mult epocile în cari creștinismul era atacat cu multă patimă, și au trecut, ca norocul, și vremile, în cari nepăsarea față de chestiile aparținătoare credinței era considerată ca dovadă despre un grad superior de cultură și în cari capitaliștii cei mari numai în fața primejdiilor amenințătoare se pocăiau și se întorceau iarăși la religie. O apariție, de care nu avem să ne mirăm de loc. Religia dacă e rezultat al sentimentelor noastre nobile, dă omului puterea cea mai mare, și astfel e numai cu o dovadă mai mult, cât de slab e omul, dacă el numai în cas de primejdie și de frică devine religios.

Decând Napoleon, care de altcum a acceptat fără nici un scrupul toate tradițiile revoluțiunii celei mari, a început să manifeste altă atitudine față de biserică, au început și celelalte puteri de stat să se poarte cu cea mai mare venera-

țiune față de religie. Oamenii au înțeles, că pentru conservarea stărilor existente, dacă ele stau în contrast cu interesele mulțimii, nu ajunge nici cea mai mare forță materială; și astfel au luat sub scutul lor, au atras în cerul de interese ale puterii de stat și au împărțit de toate favorurile și de cele mai înalte onoruri — biserică.

Dar va înțelege fiecare om gânditor, că poziția statului față de biserică nu e deloc ducătoare la scopul dorit, din două motive, întâi, fiind că religie, avizată la sprijinul statului, ori religie, care poate să existe numai grație sprijinului puterii de stat, nu poate să ofere statului nici un sprijin, și al doilea, fiindcă poziția pe care o are biserica în stat, stă tocmai în contrast cu principiile fundamentale ale creștinismului, care eserciază o influență atât de mare asupra întregii cetățenimi a statului.

Dacă nu considerăm statul de rezultat al forței brutale, ci de aceea ce trebuie să fie, de o instituție de drept, înființată în scopul asigurării intereselor materiale și morale, bazele sale cele adevărate le căutăm și aflăm în convingerile oamenilor: atunci principiile de care e călăuzit statul pot tot atât de puțin să se împotrivescă convingerilor religioase ale populațiunii, cât de puțin pot să vatăme interesele cetățenilor, ca membri ai statului, scopurile, pe cari le are statul în vedere.

De aici urmează, că în constituția statului, întâi de toate trebuie să se țină cont de noțiunile de credință ale poporului și religie trebuie recunoscută de factorul, care dă puterii de stat posibilitatea de a-și croi limitele morale. Și, fiindcă lucrul acesta contribuie la întărirea poporului în părerile sale față de credință, deci puterea bisericească vine sprijinită de puterea lumească: statul are să o facă aceasta în interesul său propriu, promovând în mod eficace înrădăcinarea noțiunilor religioase. Puteri cu un paș înse mai departe nu are să aibă să meargă! Pentru că religia e temelie pe care e ridicat întregul edificiu de stat, și tocmai din acest motiv puterea de stat nu are să clatine la această temelie, nu are să facă altă, decât să folosească religia de sprijin al său.

Religie, care nu poate exista fără sprijin acordat din partea puterii lumești, nu poate fi susținută de nici o putere de stat, și cu atât mai curând va deveni o simplă apariție lucitoare, cu cât mai multă splendoare esternă se caută a i se da, și a se întări cu legi, aceea ce trebuie să fie baza legilor totdeauna. Dovezi eclatante se pot scoate în privința aceasta din istoria tuturor vremilor.

Importanța religiei asupra statului nu a fost înțeleasă niciodată și nici unde atât de bine, ca în Roma. Chiar și după ce clasele mai inteligente s'au desfăcut de mult de legăturile de credință, în cari au

crescut moșii și părinții, și considerau pe zeii lor numai de niște personificări ale noțiunilor morale, sau de oameni mari, ridicați din partea posterității recunoșcătoare la rangul de zei, — statul își ținea de cea mai însemnată datorință menținerea în popor a credinței sale religioase. Ridica biserici tot mai pompoase, aranja jocuri tot mai strălucitoare, se adresa pasărilor pentru a le cere statul, consulta cărțile sibilice, cu un cuvânt, pe lângă toată necredința claselor superioare ale societății, n'a făcut statul roman nimica ce putea să fie jignitor pentru credința poporului de rând. Nici când puterea de stat nu a arătat o venerație mai mare față de religia poporului, nici când nu s'au pus atâtea năzuințe pentru a fi întărită prin legi puterea clătinătoare a credinței. De câteori nu a oprit senatul și împăratul adorarea zeilor streini, ori introducerea vreunui cult nou, și cât de aspre erau legile, cari împedecau influența creștinismului asupra credinței poporului în zeii săi! Dar fără rezultat au rămas năzuințele în Roma, și pretutindenea, unde delat stat s'a așteptat întărirea unui lucru, care statului are să-i servească de cea mai bună garanță, atunci, când își are rădăcinile în convingerea oamenilor.

Biserica numai întru atâta poate să formeze sprijin pe seama statului, întrucât statul o consideră de ceva superior, și învățăturile sale le ia de cinosură în toate acțiunile pe cari le întreprinde. Dacă însă statul folosește biserica de mijloc pentru a ajunge la scopurile sale, de o instituție cu scopul de a servi statului ca sprijin: statul are să fie despoiat de acest sprijin tocmai atunci, când are mai mare trebuință de el...

Eu sunt pe deplin convins, că ori ce alt sprijin dat din partea statului unei biserici, afară de respectarea principiilor sale și ajutorul dat întru răspândirea acestor principii, poate numai să slăbească influența pe care o are religia asupra sufletelor omenești. Cu cât mai mult este atrasă biserica în afacerile de stat, și pusă să facă servicii statului, cu atât mai tare se instreinează, cei ce sunt nemulțumiți cu conducerea statului, și de biserică, amenințată fiind și biserica, împreună cu statul. Și mai ales se ivește cazul acesta atunci, când influența, pe care caută să o exerciteze statul asupra bisericii, stă în evidență contrazicere cu principiile fundamentale ale bisericii, deci cu ale creștinismului.

Creștinismul nu e religia unui popor, unui stat, unei formațiuni speciale de stat, ci e religia tuturor. Nota caracteristică a creștinismului e universalitatea lui. Apostolul Pavel așa scrie în epistola sa către Romani: (X. 12. 13.) „Nu este osebire Jidovului și Elinului, pentru că acelaș este Domnul tuturor, care îmbogățește pe toți, cari îl chiamă pe el; căci toți cari vor chema numele Domnului, se vor mântui“.

Mănecând dela originea comună tuturor oamenilor, dela păcatul strămoșesc, asemenea comun, și dela ideea răscumpărării acestui păcat, — unitatea omenimei întregi este ideea fundamentală, în jurul căreia se învârtesc toate învățăturile creștinismului. Crearea unei stări de lucruri ca toate popoarele acestui pământ să poată trăi în pace unele lângă altele, în conștiința unei frățietăți adevărate, ca formând o singură comunitate, să servească toți numai lui Dumnezeu, stăpânului lor: iată idealul, spre care năzuiește mereu creștinismul. Religionea creștină a recunoscut capacitatea mai înaltă, pe care o au unii dintre noi, deosebirea între oamenii de talent și

cei de rând, și cu toate, că impune ca datorință iubirea și ajutorarea reciprocă: nici deosebirea cea mai mare în situațiile sociale, care exista pe vremea când ea s'a ivit, nu a fost atacată din partea ei!

Dar între popoare, religia creștină nu cunoaște nici o deosebire cu privire la facultățile intelectuale și la îndreptări. Toate sunt egale. Prezumta prezența lui Dumnezeu nu e legată de vre-un Sion ridicat întru mărirea Lui, ci Dumnezeu e pretutindenea unde doi se sfătuiesc în numele Lui, așa și *fericirea și dreptul e dat pentru toate popoarele*, și nici un popor nu are prerogative în privința aceasta și nici îndreptățirea de a asupra pe alt popor. Legile dumnezeiești au să stăpânească peste întreg pământul; ca formând părți din marea împărăție a lui Dumnezeu, au să se roage toate popoarele, ca „voia Sa să fie, precum în ceriu, așa și pe pământ“.

Desvălirea monumentului Eminescu.

— Dare de seamă. —

Despre serbările de Daminecă, organizate în Galați, cu prilejul desvălirii monumentului înălțat întru slăvirea poetului Mihail Eminescu, dăm după zările din România următorul raport:

Monumentul, care s'a desvălit Duminecă privirii admiratorilor marelui Eminescu, se datorește însuflețirii și stăruinței unui număr restrâns de prieteni sufletești ai genialului poet.

În 1909 când s'au împlinit 20 de ani, de când poetul a trecut la cele eterne, grupul acesta entuziasat a hotărât să rememoreze în marmură chipul aceluia ce va rămâne, atât cât se va vorbi și se va simți românește aci și dincolo de munți.

Hotărârea lor s'a împlănit.

La apelul comitetului Gălățenii au răspuns în mod sincer și generos. Prin serbări, prin conferențe, la care și-au dat obolul toți românii de seamă, în frunte cu N. Iorga, prin publicații, prin subscripții s'a strâns zi cu zi suma de care a fost trebuință — 12.500 lei — pentru lucrarea aceasta să fie săvârșită.

Operă a sculptorului F. Storck, monumentul acesta, constituit o mândrie a sculptorului, o operă vrednică de genul aceluia pe care îl immortalizează.

Desvălirea lui a atras admirația tuturor. Ochii celor intranșiți la festivitate au fost ațintiți spre pânza, care acoperea chipul aceluia, pe care toți l-au admirat, toți l-au plâns, dar puțini l-au înțeles deplin.

Iată și actul comemorativ:

„Întru slăvirea poetului Mihail Eminescu s'a înălțat acest monument, ca să fie deapănare mărturie a admirației celor de azi și să transmită viitorului chipul și numele genialului cântăreț al durerii și patimilor omenești, al vitejiei străbune și al aspirațiilor poporului român de pretutindeni.“

„Acestă operă a fost împlănită din inițiativa și stăruința unui comitet, alcătuit din Constantin Calmuski, Grigorie Condursta, Gh. D. Drăgăneșu, Aug. Frățilă, G. Iorga, Fortu, Constantin Hamangiu, George G. Orleanu și Grigorie L. Teacu, în frunte cu Corneliu Botez, și prin entuziasta contribuțiune a gălățenilor.“

„Astăzi în 16 Octomvrie 1911 față fiind dl Constantin C. Aron, ministrul cultelor și instrucției publice, autoritățile locale și reprezentanții așezămintelor și publicațiilor de cultură națională din țară și ale Românilor de peste hotare, s'a desvălit acest monument în mijlocul rugăciunilor oficiate de P. S. S. N. Ion, Episcopul Dunării de Jos.“

„Făcut în două exemplare, din care unul se va păstra de comună și celălalt de Biblioteca publică V. A. Urechia, din Galați.“

(Urmează semnăturile).

Pe la orele 9 au început să sosească în grădina municipală delegații Ligii Culturale din Bacurești, Tulcea și localitate, fiecare cu drapel, societățile particulare, delegații societăților culturale de peste munți, școlile, autoritățile civile și militare, directorii școlilor primare și superioare, împreună cu întreg corpul didactic, d-nele din societatea gălățeană, invitații, delegații tuturor societăților, etc.

La orele 10 a venit dl ministru C. C. Arion, însoțit de dl ajutor de primar,

de dl Corneliu Botz, președintele comitetului pentru ridicarea statuei, de prefectul de județ și alte persoane oficiale.

Dl ministru a luat loc în tribuna rezervată comitetului aranjator.

Imediat după aceasta a început serviciul religios, oficiat de P. S. S. Episcopul Nifon al Dunării de Jos. Răspunsurile au fost date de corul episcopal.

La orele 10 jum. terminându-se serviciul religios, pânza care acoperea chipul de marmură al lui Eminescu, a căzut în aplauz-le multimei.

P. S. S. a stropit statuia cu apă sfințită. Pe urmă P. S. S. Episcopul luând loc în tribună, unde se afla dl ministru și membrii comitetului organizator, s'a început seria cuvântărilor.

După discursul dlui C. Botez președintele comitetului, și după răspunsul dlui T. Mișir ajutor de primar, a luat cuvântul C. C. Arion, ministru al cultelor și instrucției publice. D-sa spune că azi se inaugurează în marmură albă monumentul cugetării adâni și senine al poeziei nemărginite, al iubirii de neam și țară, cum n'a fost vreodată.

În orerul puternic al lui Eminescu se adâncesc cugetările cele mai înalte, în inima lui poezia cea mai fermecătoare, în versul lui strălucitor o limbă românească neasemuit de frumoasă.

De aceea opera sa e mare; ea a rodit asupra contemporanilor săi, ea radiază azi, ea va radia în vece. Precum razele soarelui fie să răsare din pământ sămânța aruncată, opera lui Eminescu face să încolțească germeii de talent în mințile poezilor noștri.

Eminescu, spune dl Arion, e un poet mare și pentru idilele generoase, pe care le exprimă adresându-se omeniei, și pentru expresia în formă neperitoare a simțului pururea național. El e un iubitor pasionat al trecutului; în contact cu gloria străbană mintea lui scoate din nou și găsește neasemuite accente, ca să cânte iubirea de țară...

În numele Academiei române a vorbit dl D. Zamfirescu, aducând prinosele admirației sale ca un omagiu marelui scriitor.

Dl N. Iorga a cuvântat ca reprezentant al curentului de critică și muncă.

Au mai rostit discursuri domnii D. Anghel, I. Basarabescu, I. Calmuschi, I. Bacalbașu, H. P. Petrescu ș. a.

După aceasta corul școlilor superioare din Galați, sub conducerea dlui profesor de muzică Rădulescu și însoțit de orchestra regimentului, a intonat un imn care a fost aplaudat de cei de față.

Delegațiile, invitații și oficialii, părăsind grădina care era arhiplină, s'a dat drumul școlilor din localitate, care fuseseră înșirate dealungul străzii Domnești, să defileze re dinaintea marmorei din care răsărea chipul lui Eminescu, încununat de mulțimea coroanelor de flori naturale.

După terminarea solemnității desvălirii monumentului, dl ministru C. C. Arion însoțit de dl Boroianu, administratorul casei bisericești și ceilalți invitați s'au retras la palatul episcopal unde au luat masă.

Invitații și delegații s'au dus la gazde și hotelurile ce le au fost rezervate.

La ora 4 și jum. a avut loc la teatrul Papadopol festivalul, la care au dat concursul scriitorii și artiștii teatrului național.

Teatrul Papadopol a fost frumos decorat cu brad și tricolor; un tablou reprezenta pe Eminescu, pictat de pictorul Căteș.

Festivalul a început cu marșul „La armă“, executat de corul școlilor secundare.

Dl C. Rădulescu-Motru a rostit disertația dsale despre: „Ce este Eminescu pentru cultura română“. Arată, că mintea lui Eminescu a fost deschisă la toate gândurile care frământă omenirea; el s'a inspirat din întreaga cultură a timpului său. După ce citează versuri din Eminescu spre a sprijini tema dsale, dl Rădulescu-Motru conchide, că operă alevărat națională face numai acela care îmbracă în vestmânt românesc gânduri de valoare, etern omenești, așa cum a făcut Eminescu.

Dl V. Leonescu, artist al teatrului național a recitat „Venere și Madona“.

Dnul State Dragomir a recitat „Lui Eminescu“, de Vlahuș, și un fragment din satira III.

Dl Mărculescu a recitat romanțe.

Doamna Lucia Cosma a cântat admirabil mai multe bucăți, cuvinte de Eminescu, fiind acompantată la pian de d-șoara Lucia Fernic.

Festivalul s'a terminat cu piesa „Lais“, de Em. Augier, localizată în versuri de Eminescu, jucată de artiștii Teatrului Național.

La sfârșit orchestra regimentului a executat mai multe bucăți.

Doamnei Lucia Cosma și d-șoarei Lucia Fernic li s'au oferit frumoase buchete de flori.

Serbările s'au terminat cu un banchet, dat în onoarea scriitorilor și a delegațiilor diferitelor societăți culturale reprezentate la festivități.

Sfințirea bisericii din Ocolişul mare.

— Raport special —

Duminecă la 9/22 Oct. s'a ținut o mare serbare în fântâna comună Ocolişul-mare, de pe valea romantică a Argeșului. P. C. Sa Protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, ca mandatar al Excelenței Sale Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Meșianu, a săvârșit sfințirea celei mai frumoase biserici în stil oriental ce s'a ridicat în părțile acestea.

Popor mult a sosit din văile asonuse ale Argeșului, ca luând parte la serviciu să se împărtășească de bucurie cea mare ce susimțit-o locuitorii acestei comune, când și-au văzut visul realizat și munca de zeci de ani înununată de succes.

La intrarea vălii Ocolişul-mare s'a ridicat o poartă frumoasă triumfală de brad cu inscripția „Bine ați venit!“ Aci, Sâmbătă după amiază, cu prețimea din jur, în fruntea poporului îmbrăcat sărbătorește, protopopul Vasiliu Gan a eșit întru întâmpinarea P. C. Sale Protosinelului Dr. Eusebiu R. Roșca, adus de un banner de călăreți, în mijlocul poporului ce îl aclamă. P. C. Sa este însoțit de prof. seminarial Vasile Stan și protopresbiterul tractului Turda, Jovian Murășan.

Protopresbiterul Vasiliu Gan salută călduros pe P. C. Sa în numele prețimii, învățătorilor și a poporului din tract. P. C. Sa răspunde în scurte cuvinte și mulțamește de primirea călduroasă, de care este împărtășit, apoi încununat de popor întră în comună și e sălășluit la inv. pens. A. Muntean.

După scurt timp în biserica cea mică se servește vecernia, iar seara se dă o cină comună.

Duminecă dimineața la orele 7 și jumătate P. C. Sa Dr. E. R. Roșca, însoțit de cei doi protopresbiteri și diaconul prof. seminarial Vasile Stan și zecce preoți, în biserica veche se îmbracă în ornate. Apoi ridică toate obiectele sfinte și în o vorbire potrivită ia adio dela acest locaș, care în timp de aproape două sute de ani a fost călăuză acestui popor în timpuri mai mult furtunoase, decât liniștite. În procesiune și în sunetele clopotelor, urmat de popor, intră în biserica cea nouă. Îndată se poruce la săvârșirea sfințirii apei, se ceteșă molitvele sfințirii bisericii și în căutări de mărire se încunună de trei ori biserica de oțăr preoți și popor, stropindu-se cu apă sfințită, ca să se lege acest locaș cu cercul tare al puterii lui Dumnezeu. Pompos s'a servit liturgia, în decursul căreia pe fețele luminate de bucurie ale multora s'au văzut lacrimi.

La finea serviciului divin P. C. Sa, în o cuvântare plină de învățături bune și folositoare, îndeamnă poporul la fapte bune și morale, la statornicie în credința strămoșească, la alipirea către maica noastră biserica și flica ei școala, cari sunt menite să ne câștige fericea vecinică și binele vremelnic. Arată, că ridicarea acestui edificiu monumental la prima linie este a se atribui bunului Dzeu, apoi statorniciei în credință și simțului de jertfă al acestui popor, precum și hărniciei părintelui protopop Vasile Gan și a parcului Nestor Manciu, cari cu înțelepciune, tact și muncă neobosită au știut conduce acest popor de munte, ca să ridice o casă măreață lui Dzeu. Este a se atribui mai departe vrednicilor frunțși, inv. pens. A. Muntean, curatorului Ioan Muntean, comitetului parohial.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul țărănilor din Agărbicioiu.

La orele 3 în pavilionul anume făcut s'a început banchetul. A luat parte peste o sută de persoane, între cari și numărâși țărani.

În decursul banchetului s'au rostit mai multe toast. P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca a toastat pentru Maestatea Sa Monarhală. Protopresbiterul Vasile Gan pentru I. P. S. S. Arhiepiscopul nostru Ioan. Protopresbiterul Jovian Murășan pentru P. C. Sa Dr. E. Roșca, preotul Vas. Șpan pentru protop. Vasile Gan și pentru oaspeți. Preotul Romul Gomboș pentru administrator, căruia îi răspunde pretorele M. Sandor. Prof. seminarial Vasile Stan toastă pentru parohul local Nestor Manciu și comitetul parohial, laudă simțul de jertfă și de alipire al acestui popor față de biserica și așezămintele ei și sfârșește cu cuvintele: Părinții acestui popor, în-

inte de aceasta cu aproape două sute de ani, au ridicat o biseriță de lemn; dacă urmașii cei de astăzi vor rămănea atât de tari în credința strămoșească și se vor alipi de aceeași țărnie de biserică și așezămintele ei, de limbă și datini strămoșești, atunci nu vor peri, ci pot privi cu liniște în viitorul depărtat. — Simion Pașca închină pentru preoți și învățători, avocatul Dr. Valer Moldovan pentru popor, vorbirea sa este viu aplaudată, avocatul Dr. Ioan Jurju pentru buna înțelegere între naționalități. Preotul Vas. Săndean vorbește pentru inv. pens. A. Muntean. Preotul Simion Vasina pentru meștru, iar la urmă preotul locului Mănciu mulțămeste tuturor oaspeților, cari prin prezența lor au mărit nimbul sărbătoarei.

Seara coral țărănilor din comuna Agărbicioiu delectează publicul prin un concert foarte bine reușit.

După concert urmează petrecere, care ține până târziu, pentru popor în pavilion, iar pentru inteligență în sala casei inv. pens. A. Muntean.

Dimineața oaspeții se depărtează, ducând amintiri plăcute dela o sărbătoare, care atât de mult a înălțat sufletele celor de față.

S. Vasinca
preot.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Convoc. Op. membri din despărțământul Mercurea al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, precum și pe binevoitorii ce se va ține în Poiana Duminecă în 5 Noembrie 1911 st. nou în biserica cea mare la 10 ore a. m. pe lângă următoarea

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
  2. Raportul comitetului.
  3. Prelegeri.
  4. Censurarea socotelilor și înscriere de membri.
  5. Alegerea comitetului șgenturii din Poiana a „Asociațiunii”.
- Mercurea, la 20 Octomvrie n. 1911.
Avram S. Păcurariu
președinte.

In afacerea tricolorului.

E cunoscută și pre cunoscută goana făcută de jandarmii țării noastre asupra pantifice'or tricolore ale portului țărănesc. Sătenii și sătențele române aveau să sufere prea adese pedepse în bani grei și temniță, din cauză că purtau pe hainele lor tricolorul.

In vara acestui an s'a dat în confidență un ordin ministerial, care oprește pe jandarmi de-a smulge și confiscă cele trei culori ale portului românesc.

O hotărâre bună și cuminte, în aceeaș afacere, a dat nu demult vicesomitetele din comitatul Turda-Arieș, dl. Lovassy Andor.

Eată această hotărâre, pe care o publicăm în traducerea făcută de „Libertatea” din O aștie:

Dela vicesomitetele comitatului Turda-Arieș, ca instanță a 2-a
Nr. 312—1611.

Obiect: Transgresiunea Sofiei Igna, din Bistra.

Dlul primpreztor, în Câmpeni.

Vicesomitetele comitatului Turda-Arieș, ca instanță judecătorească a două în transgresiunile judecătorești ale vicesomitetele administrative, în pricina portită pe temeiul arătării jandarmăriei din Câmpeni la protopretura cercului Câmpeni, ca instanță I, contra locuitoarei din Bistra Sofia Igna — față de judecata de sub N. 259/1 1911 recurată aic, a

judecat

în următorul chip:

Am luat în revizie judecată Nr. 259/1911 în acea parte a ei, prin care Sofia Igna a fost osândită la 10 cor. pedeapsă în bani pentru transgresiunea, cu care ar fi călăst ordinațiunea ministerială Nr. 62693 din 1895, — și scot prin aceasta pe Sofia Igna din Bistra de sub vina de transgresiune și de sub armărele ei.

Motive: Așa a trebuit să hotărâsc, căci colorile articolilor de îmbrăcăminte numai în acel caz pot fi socotite ca oprite, dacă acelea se poartă cu înșă de demonstrare; — în cazul de față scopul de demonstrare n'a fost dovedit cu nimic și purtarea pantificei în păr nu poate fi socotită ca faptă ce ar să fie pedepsită, pentru aceea recuranta a trebuit scutită de pedeapsă.

Turda, la 29 Iulie 1911. Lovassy Andor, vicesomite, ca instanță de judecare a II-a în af. polițiale. —

Care va să zică, tricolorul pe portul românesc este iertat să se poarte. Iar persoanele, cărora li s'a smuls, îl pot pretinde, să li se restituie dela protopretori, cerând să li se șteargă pedeapsa ce li s'ar fi diotat.

NOUTĂȚI.

Sfințire de biserică. Biserica cea nouă din Făurești, prot. Cetatea de peatră, se va sfinți Duminecă în 23 Oct. v. a. c. prin sfințirea vizitei făcute de Monarh în Bosnia și Herțegovina la anul 1910. Se vor bate patru mil de exemplare în bronzie și vor distribui tuturor autorităților publice din provinciile anexate; precum și la unele persoane de înaltă poziție.

Serbare în Brașov. Duminecă se va face punerea pietrii fundamentale a internatului gimnaziului român brașovean.

Medalie comemorativă. Ministrul com. din finanțe a dispus baterea unei medalii în amintirea vizitei făcute de Monarh în Bosnia și Herțegovina la anul 1910. Se vor bate patru mil de exemplare în bronzie și vor distribui tuturor autorităților publice din provinciile anexate; precum și la unele persoane de înaltă poziție.

Căi ferate locale. O deputațiune numeroasă din comitatul Murăș-Turda s'a prezentat Sămbătă la ministrii Khuen-Héderváry și Lukács, pentru a cere construirea cât mai grabnică a căilor ferate locale din acest comitat. Miniștrii au dat deputațiunii răspunsuri favorabile.

Moștenire. Universitatea sârbească din Belgrad moștenește dela comerciantul Luca Tielovici tot din Belgrad o avere în valoare de zece milioane coroane.

Hymen. Dl Dr. Onisifor Ghibu, prof. sem. și Domnișoara Veturia Nicolau își serbeză cununia religioasă Duminecă 23 Octomvrie, v. 1911, ora 2, în biserica sf. Vineri (Hereasca) din București.

Explosiune la Șarmășel. Duminecă noaptea a explodat gazul subpământean dela Șarmășel în mai multe locuri. Focul arde pe un teritor de câteva sute de metri. Linia ferată, pe o întindere de 300 de metri, a fost distrusă. S'a prăbușit și o casă, două persoane au fost grav rănite. Sătenii din comunele apropiate sunt cupriși de mare spaimă.

Bancnote falsificate. Ziarele din capitala ungară scriu, că earăși circulează în mai multe locuri bancnote falsificate de 20 coroane. Se pot pune pe următoarele semne: Coloarea falsificatelor este deosebită de colorarea banotelor veritabile. Hărta celor dintâi este mai groasă și mai moale, decât la aceste din urmă.

Strivit de un arbore. Din Caransebeș se anunță următorul caz: In Poiana Mărului, în stabilimental mare'ui negustor de lemne Winkler, un arbore tăiat a strivit pe un băeț de 16 ani. Nenorociri de felul acesta s'au mai întâmpat adeseori în stabilimentul amintit; din cauza aceasta parchetul din Caransebeș a pornit cercetare să efile, nu cumva firma Winkler este vincovată pentru numeroasele accidente.

Convocare. Comisiunea permanentă a comitatului Sibiu pentru educarea poporului își va ține ședința sa lunară regulată Vineri în 3 Nov. a. c. st. n. la 11 ore a. m. în sala cea mică a casei comitatului. Am onoare a invita pe O. Dni membri la această ședință. Iuliu Bărdosy, prezident.

Tunel sub canal. Se anunță din Londra, că s'a stabilit și partea financiară privitoare la clădirea tunelului sub canalul La Manche. Anglia va contribui pentru acest scop 160 milioane, iar Franța 200 de milioane de franci. Lucrările vor dura cinci ani.

Constituire. Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain” a teologilor din Blaj, și-a ales pentru anul 1911/12 următorul comitet: Prezident: Teodor Groza teol. an. IV. Vice-prezident: Ioan Crișan teol. an. III. Secretar: Ioan Bejan, teol. an. IV. Casar: Emil Bazar, teol. an. III. Constaror: Ioan Bozdog, teol. an. II. Bibliotecar: Vasile Cerghizan, teol. an. II. Vice-bib.: Alesandru Precup, teol. an. I. Arhivar: Ioan Crăciunean, teol. an. III. Notar: Ioan Oltean, teol. an. I. Econom: Nicolae Nicoară, t. a. III, Ionel Câmpian, t. a. I și Aron Ignat, t. a. I. In comisia literară: Emilian Cosma și Leon Tărnăvean, t. a. IV, Gheorghe Ivan și Leon Opris, t. a. III, Septimiu Câmpian și Romul Moldovan, t. a. II, Ioan Modrigan și Ioan Pop, t. a. I. Conducătorul corului și orchestrei: Ioan Băcău, teol. an. IV.

Iarăși Cook. Exploratorul Cook, hădăit nu demult la o conferință ținută în Copenhaga, a sosit zilele acestea cu soția sa la Berl. Aici exploratorul își caută un editor, care va avea să îngrijească traducerea lucrării sale. Cook afirmă sus și tare, că de fapt a atins polul nordic, și că în opera sa va expune dovezile acestei călătorii.

Autonomia confesiunii izraelite. Ziare din Budapesta scriu, că ministrul de culte, contele Zichy, a pus în bugetul anului viitor suma de 120,000 coroane, din care o parte se va întrebuința pentru acoperirea cheltuelilor necesare la lucrările pregătitoare ale autonomiei confesiunii izraelite.

Microbi și cărțile de cetit. Un medic își tipărește, într'o revistă medicală engleză, cercetările făcute asupra cărților de cetit. Pe cărți eșita din tipografie, scrie medicul, n'a găsit nici un soi de microbi; însă pe cărțile școlarilor și ale bibliotecilor publice a dat de numeroși microbi, dintre cari unul suzră indiferenți în ceea ce privește producerea boalelor. Cu toate acestea, a constatat și microbi de boale grele, ca bunăoară microbul tuberculozei, al scarlatinei și al difteriei. Microbi aceștia de pe întinderea hărții sunt în stare pe timp îndelungat să dea naștere boalelor. Prin urmare, afirmă medicul, nu este lucru ouminte, ca întorsând foiele unei cărți, să ne servim de degetul muiat prin atingerea limbii, cum fac mulți cetitori.

Tinăra generație. Mișcarea revoluționară, ce a cuprins spiritele rasei galbene, este un rezultat al activității tinărei generații chineze. Junimea aceasta, în frunte cu Sun-Yat-Sen, a hotărât noi mai mult, nici mai puțin, decât detronarea dinastiei Mandju, care domnește din secolul al 17-lea (1644) asupra mării împărății. Sun-Yat Sen, cu numeroși tovarăși de muncă, a studiat la universități europene, americane și japoneze. Dorul de reforme și propășire al tinărilor se vede și din împrejurarea, că în ultimii patru ani, de când se fac pregătirile revoluționare, au studiat la școli superioare japoneze 130 de studenți chinezi, care suneau mereu legăturile politice cu cei rămași acasă. Organizatorul revoluției, Sun-Yat-Sen, a primit bani pentru scopuri naționale dela comercianții chinizi din San-Francisco și Singapore. Ținta sa este: republica federală, — în cadrele acestei forme de stat speră să îndeplinească renașterea țării. Armata, cu deosebire partea nou aloatăută, este pătrunsă de necesitatea ideilor moderne: această armată asigură aproape un succes desăvârșit pentru Sun-Yat-Sen. Se spune, că mișcarea de acum nu este îndreptată împotriva europenilor, ci numai contra dinastiei corupte Mandju.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii meseriașilor sibieni”, din prilejul expoziției de copii din Lanorâm, au dăruit: G. Comșa, abs. în teol., I. Băilă, tutor orf. opid. (Sebeșul-său.), Dr. Traian Petrașcu, medic (Tâlmăciu). Dr. V. Stan, prof. Aurel Barbu, notar, Longin Bacur, Vasile Blaga, Ioan Pavel, Avram Savu, învățători, Ioan Bacur, inv. pens., Lucreția Savu năș. Blaga, toți din Laurâm și fiecare câte 20 bani; G. Tătar, cont. (Sebeșul-său.), Nicolae Todor, v. notar (Orlat), câte 30 bani; Vasile Mateiu, paroh, 24 bani; Iustina Mateiu n. Căndeu, preoteasă, 40 bani și Vic. Tordășianu, secretar, 10 bani. La acelaș fond au mai dăruit: Victor Ungur, paroh (Valean) și soția sa Silvia n. Franou (Cetate) cor. 250; Ioan Popa, paroh (Slănic), soția sa Elisaveta n. Iosof și fiul lor Virgil, 1 cor.; Livia Thirel, 20 bani; Ioan Bercan, adm. protopresbiteral (Cohalm), 3 cor.; Parahiva Muntean, în amintirea soțului și Simion, 1 cor., iar fiul lor Simion, vameș, 60 bani; doamna Dr. Vasile Star, soție de prof. și Dr. Stefan Banfi, medic c. și r. locot. milit., câte 2 cor.; dșoara Sabina Vidrighin (Rășinari), 1 cor.; Vasile Dumitru 2 lei; Fugăta, P. Popovici, Cornel Leucața, A. Manu, câte 20 bani și subl. L. v. H., 40 bani.

Bioscopul Apollo, din piața Hermann, are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 sara, în zilele de lucru; iar în Dumineci și săbători la 3, 4^{1/2}, 6 și 8. In fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Teatru.

Joi se dă comedia „Wienerinnen”, de H. Behr. Vineri: teatrul e închis. Sămbătă: „Der junge Medardus”, Duminecă: „Husarenfieber”.

Cărți și reviste.

Cultura Creștină, revista profesorilor de teologie din Blaj, a apărut nrul 16 cu următorul sumar: Dr. Alexandru Rusu: Evoluția dogmelor. — Zenove Pălișan: Legăturile românilor ardeleni cu refoormățiunea în veacul XVI și XVII. (I). — Virgil Pop: La unuia biseriilor. (I). — * * * O sentență. — Dr. Paul Luran: Presa și viitorul nostru. — Cronică: O nouă sărbătoare culturală; Conferențele învățătoarești ale arhidiecezei de Sibiu; Congres anabaptist; Biserica catolică în Tripolis; O colecție; O hotărâre municipală împotriva abuzului cu alcoolul; Congresul euharistic. — Cărți și reviste: Al. Vestitorii credinței; „Telegraful Român”; „Katholische Kirchenzeitung”. — Telefon.

Apel

cătră băncile românești și cătră comercianții și industriașii români.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” va pune în zilele acestea sub tipar *Calendarul „Bibliotecii populare a Asociațiunii”*. Acest calendar va fi întocmit anume pentru trebuințele țărănilor români și se va tipări în 30,000 de exemplare, dintre cari jumătate se vor trimite celor 15,000 de abonați țărani. Știind noi, că țărăni în multele lor lipsuri își caută adesea refugiu la reclamele din calendare, ne-am hotărât să adegăm la calendarul nostru și câteva coale pentru reclame. Aceasta o facem conștii de cea mai curată convingere, că prin aceasta aducem un plăcut serviciu băncilor, comercianților și industriașilor români. Vrem să dăm acestora prilej, ca pe lângă un preț neînsemnat să-și poată recomanda publicului mare mărfurile lor.

Prețurile reclamelor sunt foarte moderate, și anume:

Pentru o pag. întreagă mărimea Bibliotecii populare 30 cor. Pentru o pag. de jumătate 15 cor. Pentru un pătrar de pagină 8 cor.

Cunoscând băncile, comercianții și industriașii români însemnătatea reclamei, care eștăzi e suflul negoțului — credem, că nu va întârzia nici unul a ne trimite o reclamă cât de mică, mai cu seamă, că calendarul nostru va fi unul dintre cele mai răspândite.

Textul inserțiunilor, însoțite de prețurile lor sau de obligație de achitare, să se trimite până în 15 Noembrie n. a. c. pe adresa: Administrația Bibliotecii populare a „Asociațiunii”, — Sibiu (Nagyszeber), strada Șaguna Nr. 6.

Sibiu, în 25 Octomvrie 1911.

Administrația
Bibliotecii populare a „Asociațiunii”.

Cursuri de perfecționare pentru meseriași.

Direcțiunea școlii industriale din Sibiu ne vestește, că direcțiunea muzeului tehnologic din Budapesta a ordănduit să se țină în Sibiu 3 cursuri de perfecționare pentru meseriași, și anume unul din corespondența comercială, unul din contabilitate și unul pentru calculul și geometria industrială. Învățământul se dă în fiecare curs în două seri pe săptămână dela 7—9 ore. Cursurile se încep în zilele prime ale lunii Noembrie și se încheie cu examen la sfârșitul lui Februarie. Pentru fiecare curs trebuie plătită la înscriere o taxă și anume de 2 coroane pentru contabilitate și de câte 1 coroașă pentru celelalte 2 cursuri. Limba de propunere e germană și maghiară. La aceste cursuri pot participa măestri, calfe și astfel de elevi (învățăcei), cari sunt scutiți dela cercetarea școlii. Înștiințarea pentru participare, la unul sau mai multe cursuri, trebuie făcută până cel mult la finea lui Octomvrie la directorul școlii orășenești de industrie din Sibiu Martin Schuster (str. Turnului 29 etajul I.), care este însărcinat cu conducerea acestor cursuri, și anume în fiecare zi dela 12—1. Se pot ține și alte cursuri pentru meseriași, d. e.: pentru geometria descriptivă, pentru desemnul liber, pentru desemnul constructiv și alte cursuri de specialitate pentru mășari etc., dacă se înștiințează participanții destui (15—30). Astfel de dorințe sunt a se aduce la cunoștința conducătorului cursurilor.

Punem la inima meseriașilor noștri cele de sus.

Sibiu, 27 Octomvrie 1911.

Comitetul „Reuniunii școlilor rom. din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notari

Nr. 626/1911.

(420) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din **Târnovița** tractul Iliei, se publică prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental 1000 cor., dintre cari 600 cor. dela popor și 400 cor. se va cere ajutorul dela stat. Cuartir în natură, și relut de grădină 20 cor.

Cuincuenalele se vor socoti numai după serviciu prestat la această școală.

Iliu-murășană, la 15 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Iliei în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Z. Mureșan
protopresb.

634/1911.

(417) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala din comuna **Vărtop**, tractul Abrudului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

Salar fundamental 600 cor. din cassa bisericească, restul se va cere dela stat, cuartir și 20 cor. relut de grădină.

Învățătorul e obligat a ținea în Dumineci și sărbători- strănă și a conduce elevii la biserică.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 12 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovicu
protopresb.

Nr. 689/1911.

(421) 1-3

Concurs.

Pentru instituirea unui post de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a doua **Șimon** bis. veche protopresbiterial Branului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele stolare sigure fașionate în coala B.

Se notează, că ori ce serviciu în și a fără de biserică, capelanul nu poate săvârși fără prealabila încuviințare a parohului local.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne în termenul sus indicat, subscrisului oficiu protopresbiterial, cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din **Șimon** bis. veche cu prealabila încuviințare a subscrisului spre a cânta, respective celebra și cuvânta.

Zernești, 17 Oct. 1911.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Branului.

Ioan Hamsea
protopresb.

Nr. 660/1911.

(419) 1-3

Concurs.

Se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pentru ocuparea posturilor învățătoresți la școlile noastre confesionale:

1. **Costeni**, cu salariu de 300 cor din repartitie pe popor și 700 cor. ajutor dela stat, cuartir și grădină.

2. **Curtuișul mic**, cu salariu de 200 cor. din repartitie pe popor, 100 cor. ajutor dela Preaven. Consistoru Arhidiecezan și 700 cor. ajutor cerut dela stat, cuartir și grădină.

3. **Poiana porcului**, cu salariu de 600 cor. din repartitie pe popor și ajutor dela Preaven. Consistoru Arhidiecezan și 400 cor. s'a cerut ajutor dela stat, cuartir și grădină.

4. **Vima-mare**, cu salariu de 600 cor. din repartitie pe popor și 400 cor. s'a cerut ajutor de stat, cuartir și grădină.

Concurenții să aștearnă rugărilor instruite cu atestată de botez, testimoniu școlar, absolutoriu pedagogic și diploma de învățător, la subsemnatul oficiu protopresbiterial, în termenul deschis, iar pentru a face cunoștință cu alegătorii au voie a se prezenta într-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta.

Lăpușul-unguresc, (Magyar-ápos) 15/28 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial al Cetății de piatră în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 767/1911

(408) 2-3

Concurs.

Amăsurat rezoluției consistoriale Nr. 10.668 B. dela 13 Septemvrie a. c. pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Hidiș**, se publică concurs nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele computeate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au a-și subșterne petiția concursuală instruată cu documentele prescise pentru parohia de clasa primă în termenul indicat la subscrisul oficiu protopresbiterial și cu previa încunoștințare a acestui oficiu se pot prezenta în vre-o sărbătoare sau Duminecă la biserică spre a-și arăta destoinicia către onorificul oficiu ce-l au al ocupa și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 1 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în conțelegere cu comitetul paroh.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 410/1911.

(393) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Teina** (cl. II.), conform ordinului P. Ven. Consistor arhid. de dto 30 August a. c. Nr. 10218 Bis. se scrie nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescisa dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, fadatorându-se concurenții a se prezenta — pe lângă restricțiunile reglementare, — în o Duminecă sau sărbă oare la biserică spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 26 Septemvrie 1911.

Of. protopresbiterial rom. gr. ort. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

Nr. 352/1911.

(391) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de nou înființată de cl. I **Lupeni**, pe baza înaltului ordin consistorial din 7 Iunie a. c. Nr. 6942/1911 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. Salar fix de 1600 coroane, solvibil în rate lunare anticipative din cassa bisericească.
2. Bani de cuartir 400 coroane.
3. Pentru încălzit 120 măji metrice de cărbuni și 4 care de lemne.
4. Stola stabilită de sinodul parohial.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul arătat și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a cuvânta, respective a cânta și oficia în sf. biserică

Hațeg, în 3/16 Septemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresb.

Nr. 804/1911 Protp.

(418) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala populară gr.-or. română din **Bărghiș**, protopresbiteratului Agnietei, devenit vacant prin decedarea fostului învățător Ioan Mălăncăvean, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“ pe lângă următoarele beneficii:

1. Salar fundamental din repartitie cor. 1000

Cuincyenalul după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală se va cere dela Preaven. Consistor arhidiecezan conform ordinului dto 15 Maia 1908 Nr. 7971 Școl.

2. Cuartir în edificiul școlii și lemnele trebuincioase de foc în acest cuartir.

3. Relut de grădină cor. 20.

Învățătorul ales e obligat să instrueze elevii și să cânte cu ei cântările sf. Iiurgii în biserică în Dumineci și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post să înainteze oficiului protopresbiterial rugărilor instruite cu documentele de lipsă conform regulamentului școlar și anume: Extras de botez, Absolutoriu, diploma de învățător, ultimul testimoniu despre studiile pregătitoare, eventual și alte atestate de recomandare și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 14 Octomvrie 1911.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 108/1911.

(414) 2-3

Anunț de licitațiune.

În 13/26 Noemvrie a. c. la orelle 2 după amiază se va da prin licitațiune minuendă în întreprindere adaptarea bisericească gr. or. rom. din **Spring** tractul Mercurei, comitatul Albei-inf.

Prețul de strigare e 10,000 cor.

După aceasta sumă are a-se depune valoarea de 10% în bani gata sau în hârtie de valoare.

Licitațiunea se va ține în edificiul școlii. Comuna bisericească dă cărămida și năsipul. Planul și preliminarul aprobate de P. V. Consistor arhidiecezan sub Nr. 14484/1910, orecum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial, de unde cei interesați pot lua și alte informațiuni cu privire la unele abateri dela plan și preliminarul.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere adaptarea bisericească aceluia dintre minus-oferenți în care va avea mai multă încredere. Licitanții n'au drept de-a pretinde diurne și spese de călătorie.

Din ședința comitetului parohial ținută la 25 Sept. v. 1911.

Ioan Crăciun
paroh, preș. com. par.

Nr. 756/1911.

Văzut: **Avr. S. Pecurariu**
protopresb.

Aviz.

Dșoara Delia Olariu, profesoară de cant și pian locuște în Sibiu, Quergasse (strada Poplăcii) Nr. 35 etagiul I. (412) 2-3

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Seliște, comitatul Sibiului, unde primește comenzi, relativ la pictură bisericească, adică: Iconostase, steaguri, epitaful, icoane singuratică, și fatreaga bisericească.

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

(383) 7-

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

SALVATOR

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 13-52

Se află pretutindenea.

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune a publicului românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc) cu prețuri de 600—2000 cor. **Armonii de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici**,
profesor de muzică.

(411) 2-

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul Impăratul roman.)

Mult onoratului Public și preestimați Preoți!

Prin prezenta fac cunoscut, că **noutățile în Juvaeriale, Orolage, articoli de aur și argint**, — au sosit; și învit pe această cale la o vizitare a depositului meu!

(322) 9-10

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate!

Cu toată stima:

Iuliu Erős

Deposit de fabrică în **Juvaeriale**, — **Orolage** și mă furi de aur și argint.

Sibiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Z'lnio în zile de lucru dimineața dela 7¹/₂ până seara la 7¹/₂ oare.

Căștigul cel ma mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale ă
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 302,000	" 10,000

ș. a. m. d.

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficial al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficial de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficială de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

17 Noemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr. Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6— (K 7—) de jum. à M. 3— (K 3-50) un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa: _____

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a Prin mandat postal se șterge. Ridicați-o prin ramburs }

(389) 8-16